

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1999 M. SPALIO 4 D. NUTARIMO
NR. 1098 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PETICIJŲ KOMISIJOS
SUDARYMO IR JOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP NR. 19-1426; TAIS NR. 19-10271(2))**

2019-10-07 Nr.NV-2802
Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projektu keičiamo nutarimo 2 punkte sudaromoje Vyriausybės peticijų komisijoje (toliau – Komisija) nenurodyti pakaitiniai nariai, tačiau kitose Projekto nuostatose (3 punkto pavedime ministerijoms (nenurodyta, kokios tai ministerijos) ir Ministrui Pirmininkui skiriant Komisijos narį, nurodyta kartu skirti ir jo pakaitinį narį), Projektu tvirtinamų Vyriausybės peticijų komisijos nuostatų (toliau – Nuostatai) 9 punkte nustatyta pakaitinių narių skyrimo tvarka. Komisijos nariai ir jų pakaitiniai nariai skiriami ministrams priimant įsakymus, o Ministrui Pirmininkui – potvarkį. Apie paskirtus narius per 10 darbo dienų nuo atitinkamo sprendimo priėmimo turi būti informuojama Vyriausybės kanceliarija, tačiau nėra bendro teisės akto, iš kurio matytųsi, kokie konkretūs asmenys sudaro ar tam tikru laikotarpiu sudarė Komisiją, t.y., kuriame būtų patvirtinta Komisijos personalinė sudėtis (Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytas atvirumo principas). Tik portale „Mano vyriausybė“ interneto svetainėje „E. pilietis“ galima rasti sąrašą asmenų, kurie sudaro Komisiją, nors Nuostatuose apie šios informacijos skelbimą nesiūloma nustatyti. Siekiant įgyvendinti Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytus principus ir galinčias kilti praktines problemas, siūlome, nustatyti, kad personalinę Komisijos sudėtį tvirtina teisingumo ministras, nes Teisingumo ministerijos atstovas pirmininkauja Komisijai, o ministerijos, kurių atstovai sudaro Komisiją ir Ministras pirmininkas deleguoja narius ir jų pakaitinius narius. Toks teisinis reguliavimas taip pat prisidėtų prie vieningos teisinės praktikos formavimo, kai atitinkamas ministras paskiriamas patvirtinti įstatymuose nustatytų Vyriausybės komisijų personalinę sudėtį.

2. Nuostatų 3 punkte nustatyta, kad Komisija yra *Vyriausybės sudaroma* nuolatinė Vyriausybės komisija, tačiau tai, kad Komisiją sudaro Vyriausybė nustatyta Projekto antraštėje (pavadinime), todėl siūlome atsisakyti perteklinio reguliavimo. Atsižvelgdami į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio

23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 6.1 papunkčio nuostatas, kad teisės akto punkto tekstas nekartojamas kituose punktuose, siūlome atsisakyti ir kitų perteklinių nuostatų, pvz., Nuostatų 3 punkto nuostatos atkartojamos Nuostatų 8 punkte (3 punkto ir 8.2 papunkčio nuostata – „sprendžia kreipimosi pripažinimo peticija ir peticijų priėmimo nagrinėti klausimus(-ą)“, 3 punkto ir 8.3 papunkčio nuostata – „nagrinėja peticijas“, 3 punkto ir 8.4 papunkčio nuostata – „(pa-)teikia Vyriausybei išvadas dėl peticijose (jose) išdėstytų reikalavimų ir pasiūlymų tenkinimo“ (skiriasi tik pabraukti žodžiai). Be to, šios nuostatos išdėstytos Peticijų įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje, 13 straipsnyje. Taip pat Nuostatų 8.5 papunktyje ir 26 bei 27 punktuose nustatyta, kas skelbiama portalu „Mano vyriausybė“ interneto svetainėje „E. pilietis“, o tai kartu netiksliai atkartoja ir Peticijų įstatymo 9 straipsnio 10 dalies ir 15 straipsnio nuostatas (išskyrus tik tai, kad Nuostatuose sukonkretinta interneto svetainė, kurioje skelbiama įstatyme nurodyta informacija). Manytume, kad Peticijų įstatyme gana detalai išdėstyta su peticijų nagrinėjimu susijusi tvarka, todėl nuostatas dėl Komisijos kompetencijos būtų tikslinga palikti Nuostatuose tuo atveju, jei jos turėtų didesnę pridėtinę vertę, t.y., labiau detalizuotą šiame įstatyme nustatytą Komisijos kompetenciją, atskleistų kokiomis konkrečiomis priemonėmis, būdais Komisija nagrinės peticijas ir pan.

3. Nuostatų 8.4 papunktyje nustatyta, kad Komisija *Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka* teikia Vyriausybei išvadas dėl peticijoje išdėstytų reikalavimų ir pasiūlymų tenkinimo, tačiau Vyriausybės darbo reglamento 118 punkte nustatyta tik pateiktų Komisijos išvadų įgyvendinimo tvarka (Komisijos Vyriausybei pateiktos išvados dėl peticijoje išdėstytų reikalavimų ir pasiūlymų tenkinimo (ar netenkinimo) registruojamos Vyriausybės kanceliarijoje ir ne vėliau kaip per 2 darbo dienas parengiamas Ministro Pirmininko (ar jo pavedimu Vyriausybės kanclerio) pavedimas atitinkamai ministerijai dėl Vyriausybės nutarimo, įgyvendinančio Komisijos išvadą, projekto parengimo). Peticijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje taip pat nustatyta, kad Komisija, išnagrinėjusi peticiją, *Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka teikia Vyriausybei išvadas* dėl peticijoje išdėstytų reikalavimų ir siūlymų tenkinimo. Pagal šios dalies nuostatas, tuo atveju, kai prieinama išvados tenkinti peticijoje išdėstytus reikalavimus ir siūlymus, gali būti pirma, parengiamas atitinkamo teisės akto projektas, antra, siūloma sudaryti komisiją ar darbo grupę teisės akto projektui parengti, trečia, siūloma pavesti atitinkamoms valstybės institucijoms parengti teisės akto projektą. Tačiau Vyriausybės darbo reglamente nustatytas tik vienas iš minėtų variantų – pavedimas atitinkamai ministerijai dėl Vyriausybės nutarimo, įgyvendinančio Komisijos išvadą, projekto parengimas. Atsižvelgdami į tai, siūlome pašalinti šiuos teisės aktų neatitikimus (kartu keičiant ir Vyriausybės darbo reglamentą).

4. Siekiant Nuostatų teksto vienodumo, siūlome suvienodinti jame laiko terminų rašymą, nes vienur rašoma skaičiais (pvz., Nuostatų 9 punkte – 10 darbo dienų terminas), o kitur – skaičiais

išreikšti žodine išraiška (pvz., Nuostatų 16 punkte – „trys darbo dienos“, „penkios darbo dienos“), kartu suvienodinant ir laiko terminų formuluotes (pvz., „*ne vėliau kaip likus* penkioms darbo dienoms iki posėdžio pradžios“ ir „*likus ne mažiau kaip* trims darbo dienoms iki posėdžio pradžios“). Taip pat siekiant išvengti skirtingo interpretavimo taikant Nuostatus, siūlome suvienodinti juose vartojamas sąvokas, pavyzdžiui, Nuostatuose ir Peticijų įstatyme vartojamos skirtingos sąvokos: „sprendimai“, „sprendimai, išvados ir pasiūlymai“, „išvados“, „išvados ir pasiūlymai“, „išvados ir sprendimai“ ir pan.

5. Nuostatų 9 punktas (Komisijos narių ir jų pakaitinių narių *skyrimas*) nepatenka į Nuostatų III skyriaus reguliavimo dalyką („Peticijų komisijos darbo organizavimas“). Taip pat siūlome Nuostatų III skyriaus nuostatas dėstyti nuosekliai, pvz., pirmiausia nurodyti, kad Komisijos veiklos forma yra Komisijos posėdžiai ir tik tada nurodyti, kas jiems vadovauja, juose dalyvauja ir kita.

6. Nuostatų 14 punkte siūloma nustatyti *konkretų Komisijos posėdžių laiką*, tačiau pagal Peticijų įstatymo 13 straipsnio 2 dalį peticija išnagrinėjama iš esmės *Komisijos paskirtu laiku*. Taigi, pačiai Komisijai, o ne Vyriausybei suteikiama teisė paskirti Komisijos posėdžio laiką, todėl manome, kad siūlomas reguliavimas neatitinka minėtos Peticijų įstatymo nuostatos. Taip pat Nuostatų 22 punktą siūlome suderinti su Peticijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalimi.

7. Nuostatų 15 punkte siūloma nustatyti, kad Vyriausybės kanceliarija (Komisijos posėdžio sekretorius), organizuodama ir aptarnaudama Komisijos posėdžius, t.y. atlikdama techninio pobūdžio funkcijas, ne tik platina posėdžių medžiagą, bet ir ją *rengia*, t.y., numatomus nagrinėti kreipimusis (juos pagal Peticijų įstatymą rašo ir teikia pareiškėjai) ir su jais susijusius dokumentus bei informaciją ir siūlomus sprendimų darbotvarkės klausimais projektus (pvz., pagal Peticijų įstatymo 13 straipsnio 3 dalį Komisija gali pati parengti teisės akto projektą, todėl Vyriausybės kanceliarija (Komisijos posėdžio sekretorius), atlikdama tik Komisijos techninio aptarnavimo pobūdžio funkcijas atliks ministrams pagal jų valdymo sritis priskirtas valstybės politikos formavimo funkcijas). Atsižvelgdami į tai, manome, kad ministerijų atstovai pagal ministrų valdymo sritis turėtų pateikti Komisijos posėdžiams reikalingą medžiagą Vyriausybės kanceliarijai (Komisijos posėdžio sekretoriui), o ši pasirūpinti Komisijos posėdžio darbotvarkės sudarymu, pateiktos medžiagos išplatiniu Komisijos nariams ir pan.

Kartu pažymėtina kad, Projekto 2 punkte sudaromoje Komisijoje įtraukti tik pusė ministerijų (7 iš 14) atstovų, tačiau pagal Peticijų įstatymo nuostatas kreiptis galima bet kokių klausimų. Pagal Peticijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalį šie klausimai gali būti dėl žmogaus teisių ir laisvių apsaugos ar įgyvendinimo, valstybės institucijų reformavimo ar kiti svarbūs klausimai, t.y.. klausimas gal būti iš bet kokio ministro valdymo srities, todėl neaiškūs kriterijai, kuriais

vadovaujantis buvo pasirinktas tik šių ministerijų atstovų sąrašas ir, kas rengs Komisijos posėdžiui reikalingą medžiagą, susijusią su tų ministrų, kurių atstovai neįtraukti į Komisijos sudėtį, valdymo sritimi?

8. Pagal Nuostatų 17 punktą, net ir nesant Komisijos pirmininko – iš anksto balsuojant sprendimas turės būti pateikiamas jam, o ne jį pavaduojančiam (jo pavaduotojui ar kitam pirmininko paskirtam Komisijos nariui). Siūlome tikslinti.

9. Komisijos posėdžiams pirmininkauti gali ne tik Komisijos pirmininko pavaduotojas, bet ir pirmininko paskirtas kitas Komisijos narys, kuris vykdo Komisijos pirmininko funkcijas (Nuostatų 12 punktas), todėl Nuostatų 21 punkte siūlome nurodyti ir šį narį arba vartoti bendrą „Peticijų komisijos posėdžio pirmininko“ formulotę.

10. Manytume, kad Nuostatus būtų tikslinga papildyti Peticijų įstatymo 11 straipsnio 2 punktą įgyvendinančiomis nuostatomis dėl Komisijos posėdžių viešumo (uždarumo) įgyvendinimo.

11. Atsižvelgdami į teisėkūros praktiką teikiame taip pat šias redakcines pastabas:

1) Atsižvelgdami į Projekto antraštėje (pavadinime) dėstomų nuostatų eiliškumą (Komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo), siūlome tokiu pat eiliškumu dėstyti ir Projekto nuostatas.

2) Siūlome tikslinti Nuostatų 5 punktą ir jame nurodytus teisės aktus dėstyti pagal hierarchiją.

Teisės grupės patarėja

Aida Gritienė